

VAD BÖR VI GÖRA OCH HUR GÖR VI DET?

PÅ FÖLJANDE SIDOR FINNS EXEMPEL, TIPS OCH FÖRSLAG TILL ÅTGÄRDER SAMLADE PÅ 6 SIDOR,
EN SIDA FÖR VARJE OMRÅDE.

EN HJÄLP FÖR ATT PRIORITERA VAD SOM ÄR VIKTIGAST ATT BÖRJA MED I ER VERKSAMHET.

DÄREFTER FÖLJER EN MODELL SOM KAN ANVÄNDAS FÖR ATT GÖRA VERKSTAD AV PRIORITERINGARNA.
EN HJÄLP FÖR ATT PRIORITERA HUR VERKSAMHETEN SKA BLI MER HÅLLBAR.

AFFÄRSMÄSSIGHET [1]

GÖR VI REDAN

GÖR VI INTE

ÖVERGRIPANDE I DIN VERKSAMHET

Säkerställ en marknadsanpassad prisbild

Säkerställ en positiv kalkyl för dina produkter och tjänster

Säkerställ en närvaro i etablerade sälj och distributionskanaler

Säkerställ marginaler för marknadsföring och provision

Genomför produkt- och pristester på marknaden så att din produkt/tjänst är säljbar

Gör en ekonomisk plan med mål för omsättning, lönsamhet och investeringar

Utvärdera och följ upp ekonomiskt utfall

Återinvestera i företaget

SAMLAD BEDÖMNING AV OMRÅDET

PRECIS BÖRJAT

BRA KOLL

GÖR VI REDAN

GÖR VI INTE

ÖVERGRIPANDE I DIN VERKSAMHET

Använd naturtillgångar med hänsyn till biologisk mångfald och skyddat naturliv

Respektera och för en dialog med markägare

Följ regler och lagar kopplade till lokala naturområden

Nyttja naturtillgångar med respekt för naturens bärkraft (vattenleder, naturområde, landskap)

I DIN KOMMUNIKATION OCH VID MÖTET MED BESÖKARNA

Uppmana besökarna att respektera naturtillgångar

Informera om naturvärde och biologisk mångfald kopplade till besöksmålet

Uppmuntra till sparsam energi- och vattenanvändning

VID INVESTERING OCH PRODUKTUTVECKLING

När du tar fram en ny produkt eller tjänst, försök ta hänsyn till ekosystemets krav, landskapets förutsättningar och kulturarvet

Välj förnyelsebar och effektiv energi för uppvärmning

Mät och följ upp energianvändning

Köp miljömärkt och/eller förnyelsebar energi

Välj energieffektiva lösningar

Släck och stäng av elektronik som inte används (nyttja dagsljuset)

SAMLAD BEDÖMNING AV OMRÅDET

PRECIS BÖRJAT

BRA KOLL

VAR SCHYSST MOT DIN OMGIVNING [3]

GÖR VI REDAN

GÖR VI INTE

ÖVERGRIPANDE I DIN VERKSAMHET

Se till att din produkt knyter an till lokal kultur

Ta hänsyn till kulturarvet i området och skapa kopplingar genom produkter/aktiviteter

Väg in synpunkter från lokalbefolkningen när det är lämpligt

Väg in balansen mellan hållbarhetskrav och lokalproducerade råvaror

Välj leverantörer med koppling till närområde när det är lämpligt

Se till att verksamheten är registrerad och betalar skatt i regionen

I FÖRHÅLLANDE TILL DINA ANSTÄLLDA

Ta hänsyn till jämställdhetsfrågor utifrån den lokala demografi

Erbjud dina anställda möjlighet till utveckling

Uppmuntra anställda till delaktighet i företagets utveckling

I DIN KOMMUNIKATION OCH VID MÖTET MED BESÖKARNA

Berätta aktivt om ditt hållbarhetsarbete så att det skapar värde för besökarna, både på plats och i dina digitala kanaler

Informera besökarna om kulturvärden kopplade till din produkt/tjänst

Anpassa verksamheten med hänsyn till tillgänglighet för kunder med särskilda behov

Anpassa din information för kunder med särskilda behov

Informera besökarna om möjligheten att uppleva det lokala utbudet

I FÖRHÅLLANDE TILL LOKALBEFOLKNING OCH MARKÄGARE

Anställ i största möjliga mån lokala invånare

För dialog med markägare vid markanvändning

Möjliggör för besökare att besöka andra lokala aktörer

SAMLAD BEDÖMNING AV OMRÅDET

PRECIS BÖRJAT

BRA KOLL

VÄLJ KLIMATSMARTA PRODUKTER [4]

GÖR VI REDAN

GÖR VI INTE

I DIN KOMMUNIKATION OCH VID MÖTET MED BESÖKARNA

Berätta aktivt om ditt hållbarhetsarbete så att det skapar värde för besökarna, både på plats och i dina digitala kanaler

Uppmuntra besökarna att göra aktiva val och ge förbättringsförslag

Informera dina besökare om natur- och kulturvärden kopplade till produkterna och verksamheten

Hjälp dina besökare att agera hållbart, t.ex. genom att ta fram en uppförandekod

Se till att personal som möter besökaren, i synnerhet guider/ledare, har goda kunskaper om produktens eller resmålens natur och kulturvärden

VID INKÖP

Ta alltid med hållbarhetsaspekterna vid inköp av produkter

Se till att köpa in miljöanpassade varor och tjänster

Välj lokala leverantörer i möjligaste mån

OM DU SERVERAR MAT OCH DRYCK

Anpassa menyn efter årstiderna

Låt vegetariska och gärna lokala alternativ ta plats på menyn

Minska portionerna av kött och komplettera dem med säsongsaktuella rotfrukter och grönsaker

Servera aldrig rödlistade produkter/utrotningshotade arter

SAMLAD BEDÖMNING AV OMRÅDET

PRECIS BÖRJAT

BRA KOLL

GÖR VI REDAN

GÖR VI INTE

I DIN KOMMUNIKATION OCH VID MÖTET MED BESÖKARNA

Berätta aktivt om ditt hållbarhetsarbete, till exempel resurssparande åtgärder, så att det skapar värde för besökarna, både på plats och i dina digitala kanaler

Informera besökarna om olika miljöåtaganden och gällande rutiner

Uppmana och motivera till källsortering

Uppmuntra besökarna att lämna synpunkter och analysera dem för att utveckla och stärka ditt åtagande och ditt erbjudande

VID INKÖP

Ta miljöhänsyn och gör avvägning mellan ingredienser redan vid inköp och val av varor

Förebygg uppkomsten av avfall genom bl.a. utfasning av engångsartiklar

Använd produkter på ett effektivt sätt för att undvika slöseri

Uppgradera produkter som inte längre används till annat användningsområde

VID SKÖTSEL OCH BYGGNATION

Ta hänsyn till närmiljön vid skötsel av befintlig bebyggelse:

Undvik starka kemikalier och begränsa kemikalieanvändning, undvik miljögifter och produkter med okänd påverkan

Ta hänsyn till lokala naturtyper och ekosystemets krav vid skötsel av grönområde

(undvik främmande växter/organismer, miljögifter/växtskyddsmedel mm)

Välj städ- och hygienprodukter med miljön i åtanke (kemikalieinnehåll)

Bygg/anpassa logianläggningar med miljön i åtanke. Vid nybyggnation väljs

företrädesvis miljöanpassade varor

Välj material med minsta möjliga miljöpåverkan under hela livscykeln

Planera nybyggnation/renovering med resurseffektivitet i åtanke

Byggnadsmaterial återanvänds där det är möjligt

SAMLAD BEDÖMNING AV OMRÅDET

PRECIS BÖRJAT

BRA KOLL

UNDERLÄTTA FÖR KLIMATSMARTA TRANSPORTER [6]

GÖR VI REDAN

GÖR VI INTE

EGNA OCH MEDARBETARES RESOR

Eftersträva och uppmuntra samåkning

Motivera och belöna miljöanpassade transporter för medarbetare

Eftersträva och belöna kollektivpendling för medarbetare

Genomför tjänsteresor på bästa sätt ur miljöperspektiv

VARUTRANSPORTER

Eftersträva samkörning vid varutransporter

Ställ krav på transportsätt och bränsle vid användning av underleverantör

Prioritera lokala leverantörer

BESÖKARNAS RESOR

Uppmuntra besökarna att resa hållbart (kollektivt, cykling, miljöbränsle)

Minimera och effektivisera behovet av transport vid produktutveckling

SAMLAD BEDÖMNING AV OMRÅDET

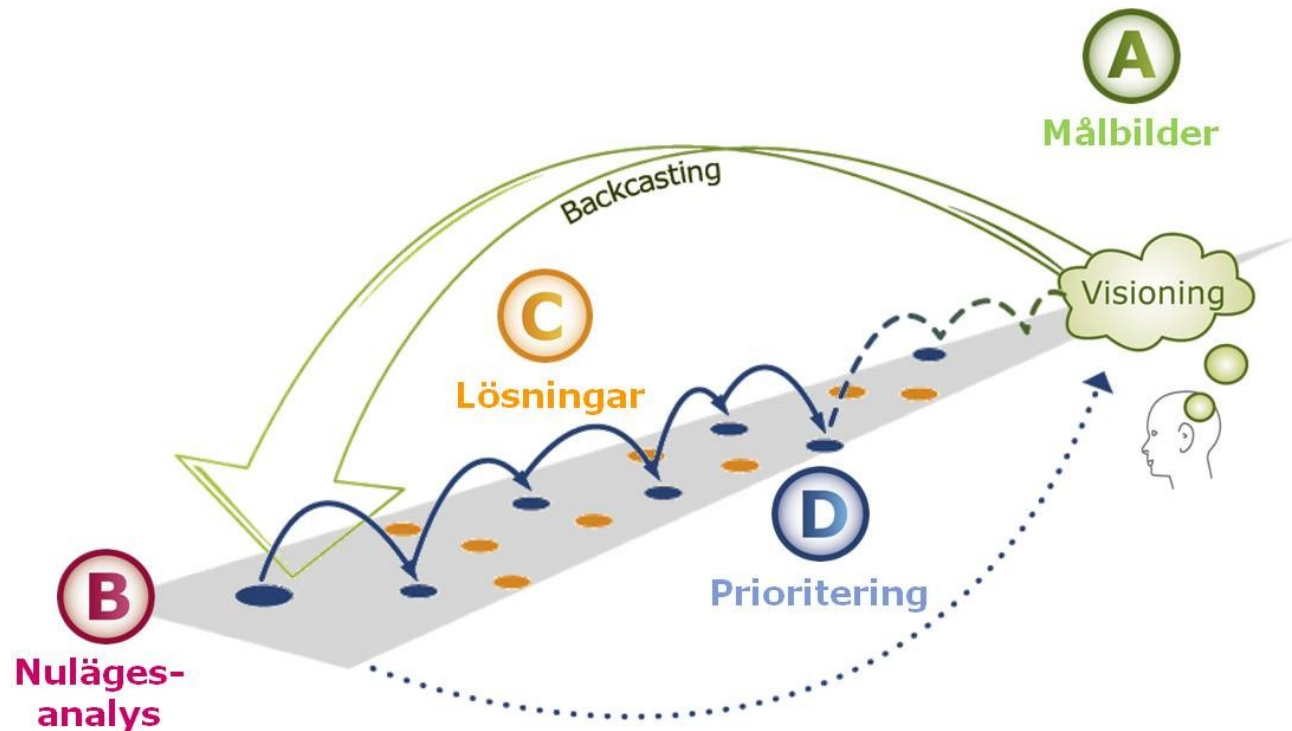
PRECIS BÖRJAT

BRA KOLL

BACKCASTING

Ett strukturerat sätt att ta sig an förändringsprocesser och skapa förutsättningar för att lyckas med sitt hållbarhetsarbete är att använda sig av backcasting som metod.

I stället för att försöka förutse framtiden med hjälp av tidigare erfarenheter arbetar man på att vara framsynt genom att skapa sig en vision av hur målbilden ska vara och sen arbetar man sig bakåt. På så vis ringar ni så småningom in vad ni behöver arbeta på för att nå era mål. Ett slags tvärtom-tänk där man börjar med önskat läge och med hjälp av ABCD-metoden konkretiserar hur vägen dit kan se ut. Det kan verka lite krångligt, men genom att arbeta metodiskt kommer det vara en rolig och inspirerande process där både högt och lågt möts för att så småningom landa in en konkret prioriteringsplan.

A

MÅLBILDER

Det första steget är att skapa en gemensam syn på hållbarhet och tillsammans skapa en framtidsbild där er verksamhet är hållbart framgångsrik.

- Ett sätt att skapa förståelse och kunskap kring hållbarhet kan vara att alla tar del av de utbildningar som finns på nätet. Exempelvis på youtube och/eller via nedan länkar.

<http://www.detnaturligasteget.se/webbkurs>

<http://sustainabilityillustrated.com/en/sustainability-videos/>

När var och en har en bild av vad hållbarhet handlar om är det dags att skapa en framtidsbild av er verksamhet. En vision där ni är framgångsrika och arbetar med hållbarhet som en integrerad del av vardagen. Det är en förutsättning för att kunna börja analysera, planera, utveckla och samarbeta mot hållbarhet.

B

NULÄGESANALYS

Nästa steg är att göra en kartläggning av nuläget i förhållande till visionen och hållbarhetsprinciperna. I nulägesanalysen identifieras gapet mellan nuet och det hållbara målet genom att titta på de organisatoriska förutsättningarna såväl som den påverkan som organisationen har på de sociala och ekologiska systemen.

- Samlas och utgå ifrån er målbild (A). Ställ er frågor som;
-Hur arbetar vi idag med områdena i vår målbild?
-Gör vi någonting som går emot vår målbild?

C

KREATIVA LÖSNINGAR & IDÉER

När ni har identifierat gapet mellan där ni är idag och dit ni vill kan ni börja tänka på innovationer, lösningar och åtgärder.

- I en kreativ brainstorming-process kan ni lista allt från visionära lösningar, som kan transformera hela organisationen och omvandla nyckelutmaningar till möjligheter, till enklare åtgärder som kan fungera som språngbrädor för att ta nästa steg i rätt riktning.

D

PRIORITERING & PLANERING

Utifrån alla kreativa idéer görs i detta skede en prioritering av vad verksamheten ska fokusera på utifrån tre strategiska frågor:

1. Är det ett steg i rätt riktning?
2. Är det flexibelt och utvecklingsbart?
3. Ger det god avkastning på kort och lång sikt?

Samlas kring ovanstående frågor och gör prioriteringar bland de föreslagna lösningarna/innovationerna och smarta tidiga åtgärder, samt konkreta program för förändring.